

Til lovforslag nr. L 190. Tillægsbetænkning afgivet af Arbejdsmarkedsudvalget den 23. maj 2001

Tillægsbetænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om lønmodtagernes retsstilling ved virksomhedsoverdragelse

[af arbejdsministeren (Ove Hygum)]

1. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 21. marts 2001 og var til 1. behandling den 4. april 2001. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Arbejdsmarkedsudvalget. Udvalget afgav betænkning den 16. maj 2001. Lovforslaget var til 2. behandling den 22. maj 2001, hvorefter det blev henvist til fornyet behandling i Arbejdsmarkedsudvalget.

Møder

Udvalget har, efter at lovforslaget blev henvist til fornyet udvalgsbehandling, behandlet dette i 1 møde.

Spørgsmål

Udvalget har under den fornyede behandling af lovforslaget stillet 2 spørgsmål til arbejdsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret. Disse spørgsmål og svarene herpå er optrykt i bilag 2 til betænkningen.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (S, SF, DF, RV og EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* i den affattelse, hvori det foreligger efter 2. behandling.

Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis, Det Radikale Venstres og Enhedslistens medlemmer af udvalget har noteret sig, at arbejdsministeren har oplyst, at regeringen er parat til at iværksætte en undersøgelse, bl.a. på baggrund af indhøstede erfaringer på området, af fordele og ulemper ved i et eller andet omfang at inddrage danske færger i nærtrafik under lovens område.

Et *mindretal* i udvalget (V, KF, CD og KRF) indstiller lovforslaget til *forkastelse*.

Demokratisk Folkeparti var på tidspunktet for tillægsbetænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i tillægsbetænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i tillægsbetænkningen.

Poul Erik Dyrhund (S) Ole Vagn Christensen (S) Carsten Hansen (S) Bjarne Laustsen (S) fmd.

Anne-Marie Meldgaard (S) Ole Sohn (SF) nfm. Susanne Clemensen (CD)

Anders Samuelsen (RV) Jette Gottlieb (EL) Charlotte Antonsen (V) Eva Kjer Hansen (V)

Ulla Tørnæs (V) Jens Vibjerg (V) Knud Erik Kirkegaard (KF) Pia Christmas-Møller (KF)

Klaus Kjær (DF) Ole M. Nielsen (KRF)

Demokratisk Folkeparti havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Socialdemokratiet (S)	64 *	Det Radikale Venstre (RV)	7
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	43 *	Enhedslisten (EL)	5
Det Konservative Folkeparti (KF)	17 **	Kristeligt Folkeparti (KRF)	4
Socialistisk Folkeparti (SF)	13	Demokratisk Folkeparti (DMF)	1
Dansk Folkeparti (DF)	10	Valgt på Færøerne (FÆR)	1
Centrum-Demokraterne (CD)	8	Uden for partierne (UP)	6

* Heraf 1 medlem valgt i Grønland

** Heraf 1 medlem valgt på Færøerne

Oversigt over bilag vedrørende L 190 omdelt efter afgivelse af betænkning

Bilagsnr.	Titel
13	Spm. 29 om kommentar til LO's høringssvar, til arbejdsministeren Spm. 30 om lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse i forbindelse med nærfarten til søs, til arbejdsministeren
14	Svar på spm. 28 om udtalelse fra Arbejdsretten om ændringsforslag nr. 2, fra arbejdsministeren
15	Ændringsforslag til 2. behandling
16	Svar på spm. 29 om kommentar til LO's høringssvar, fra arbejdsministeren
17	Svar på spm. 30 om lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse i forbindelse med nærfarten til søs, fra arbejdsministeren
18	1. udkast til tillægsetbetænkning

Nogle af udvalgets spørgsmål til arbejdsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmålene og arbejdsministerens svar herpå er optrykt efter ønske fra Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten.

Spørgsmål nr. 29:

Ministeren bedes kommentere LO's hørings svar vedrørende en solidarisk hæftelse mellem overdrager og erhverver, der kan sikre de berørte lønmodtagere mod at skulle vente med at få udbetalt deres tilgodehavende, til eventuelle uenigheder mellem overdrager og erhverver er afgjort.

Svar:

I sit høringssvar beklager LO kun meget kort, at muligheden for at indføre solidarisk hæftelse ikke er udnyttet.

Spørgsmålet om solidarisk hæftelse er blevet drøftet meget omhyggeligt i Implementeringsudvalget. Drøftelserne har taget udgangspunkt i, at Lønmodtagernes Garantiinstitutions hæftelse er subsidiær i forhold til både overdrager og erhverver af virksomheden, idet der ellers vil være risiko for misbrug af LG-ordningen.

Der er naturligvis både fordele og ulemper ved solidarisk hæftelse. En fordel er, at lønmodtageren kan søge krav, som vedrører ansættelsen hos overdrager dækket af denne i modsætning til i dag, hvor kravet skal dækkes af erhverver uanset, at det vedrører ansættelsen hos overdrager. Det er imidlertid min opfattelse, at der kan peges på flere ulemper end fordele ved solidarisk hæftelse.

En af de væsentligste ulemper er det tidsmæssige aspekt, idet den solidariske hæftelse forudsætter, at både den forhenværende og den nuværende arbejdsgiver er ude af stand til at dække kravet. Såfremt en af parterne ikke kan erklæres konkurs, vil lønmodtagerne skulle forfølge deres krav ved de civile domstole og evt. efterfølgende ved fogedretten. Indførelsen af solidarisk hæftelse betyder altså, at LG ikke vil kunne dække lønmodtageres tilgodehavende, førend begge parter opfylder LG's betingelser. Dette er ikke i lønmodtagernes interesse, idet det kan vise sig at være ekstremt krævende både i tids- og ressour-

cemæssig henseende. En anden væsentlig indvending mod solidarisk hæftelse er, at det bliver meget vanskeligt for overdrager og erhverver at indgå aftaler om refusion, da lønmodtageren er frit stillet med hensyn til hvem, der skal afholde udgiften. Konsekvensen af den solidariske hæftelse er, at aftaler om refusion udhules.

Samlet er det min vurdering, at lønmodtagerens nuværende retsstilling er bedre, end hvis solidarisk hæftelse indføres.

Spørgsmål nr. 30:

Ministeren bedes kommentere, hvorfor lov om lønmodtagernes retsstilling ved virksomhedsoverdragelse ikke omfatter nærfarten til søs, hvor der netop i disse år sker adskillige virksomhedsoverdragelser, uden at lønmodtagernes retsstilling på nogen måde er sikret.

Svar:

Arbejdsministeriet har indhentet en udtalelse fra Søfartsstyrelsen, som oplyser følgende:

»Efter virksomhedsloven skal de ansatte, som udgangspunkt, bevare deres stilling på uændrede vilkår, når en virksomhed overdrages. Herved forstås blandt andet de lønvilkår, uddannelses tilbud, arbejdstid m.m., som kan være aftalt mellem virksomheden og lønmodtageren.

Loven gennemfører et EU direktiv, som ikke gælder for søfartsområdet. Baggrunden herfor er, at man i EU har fundet, at der inden for søfartsområdet, hvor regelfastsættelsen normalt reguleres af flagstaten, og hvor selve virksomheden flytter rundt, er vanskeligt at bruge de samme regler, som gælder for de landbaserede virksomheder. Flagstatsprincippet er også praktisk for skibe, idet man herved sikrer sig, at skibet, uanset hvor det måtte befinde sig, altid er undergivet flagstatens jurisdiktion. Det omfatter regler om social beskyttelse, sikkerhed, arbejdsmiljø osv. Flagstatsprincippet er internationalt anerkendt.

Flagstatsprincippet anvendes helt generelt inden for EU lovgivningen. Det er også hovedreglen, når et skib fra et EU land skal sejle i fast na-

tional fart på et andet EU land. Ligeledes er flagstatsprincippet også hovedprincippet i Socialforordning 1408.

Det ville give store problemer, såfremt loven ensidigt fra dansk side udvides til at omfatte salg af skibe, idet skibene ofte skifter flag i forbindelse med et salg, og herefter som hovedprincip vil være undergivet flagstatens jurisdiktion. Det gør det yderst problematisk at kræve særlige danske regler overholdt. Dette problem forstærkes af, at skibet måske slet ikke befinder sig på dansk territorium. Ca. 95% af indtjeningen på danske handelsskibe sker ved sejlads på fremmede havne.

Det er imidlertid ikke ensbetydende med, at de danske regler slet ikke beskytter de ansatte i tilfælde af salg af skibet. Sælges skibet til en anden dansk reder, er udgangspunktet efter Sømandsloven, at de skibsansatte (de personer, hvis ansættelse er knyttet til det bestemte skib, der sælges) bevarer deres ansættelse.

Sælges skibet til en udenlandsk reder, sidestilles dette normalt med situationer, hvor rederen ikke overholder sin kontrakt. Den skibsansatte søfarende vil kunne kræve sin afsked og få erstatning, der som minimum svarer til 2 måneders hyre, jf. Sømandslovens § 14.

For de søfarende, der ikke er skibsansatte (hvor ansættelsesforholdet er knyttet til alle rederiets skibe), bevarer den ansatte, som udgangspunkt sit arbejde, idet den pågældende har

ret til at få anvist en anden stilling af rederiet. Har rederen ikke mulighed for at tilbyde den pågældende andet arbejde, kan denne opsiges med det varsel, der følger af de almindelige regler, der gælder for ansættelsesforholdet. Der kan være aftalt særlig kompensation i kollektive overenskomster eller individuelle aftaler, der baserer sig på ansættelsesperiodens længde.

Det forhold, at et skib sejler i nærfart, ændrer ikke på de principielle betænkeligheder ved at fravige flagstatsprincippet. Ved nærfart forstås normalt et større område omkring Danmark, der også omfatter sejlads i eller til og fra vore nabolande, hvor skibet ikke nødvendigvis behøver at sejle på dansk havn. Der er ikke krav om, at skibe, der sejler på danske havne, skal føre dansk flag. Et sådant krav ville, både når det drejer sig om sejlads mellem danske havne og sejlads i nærfart fra en udenlandsk til et dansk havn, være EU stridigt.

En udvidelse af virksomhedsoverdragelsesloven til at omfatte skibe ved salg mellem danske rederier, hvor skibene bevarer dansk flag, vil ikke indebære et brud på flagstatsprincippet. Det vil imidlertid indebære en uheldig tilskyndelse til udflugning, idet der ikke findes fælles regler på området, hverken inden for EU eller globalt. Derfor kan en sådan løsning have uheldige konsekvenser.«

Jeg kan henholde mig hertil.